

" ...

II- İTİRAZIN GEREKÇESİ

Mahkemenin başvuru kararının gerekçesi aynen şöyledir:

"4008 Sayılı Kanunla değişiklik yapılmadan önce 213 sayılı kanunun gerek vergi kaçakçılığı suçları hakkında uygulanan 359 ve gerekse vergi kaçakçılığına teşebbüs suçları hakkında uygulanan 360. maddelerinde hürriyeti bağlayıcı cezanın paraya çevrilmesinde sanayi sektörü için belirlenen asgari ücretin bir aylık tutarının yarısı esas alınmakta idi.

4008 sayılı Kanunun 21. maddesiyle 213 sayılı Kanunun 360. maddesi değiştirilirken paraya çevirmedeki bu esas korunurken, aynı kanunun vergi kaçakçılığı suçları ile ilgili 359. maddesi hükmü de değiştirilmiş ve maddenin 1. fıkrası değişiklikten önce:

"344. maddenin 1-6 ncı bentlerinde yazılı fiilleri işleyenler hakkında 345. maddede yazılı vergi cezalarından ayrı olarak 3 aydan 3 yıla kadar hapis cezası ile bu kadar müddet ticaret, sanat ve meslek icrasından hükmolunması halinde, para cezası tutarı hesabında, hapis cezasının her bir günü için sanayi sektörü için belirlenen, yürürlükteki asgari ücretin bir aylık tutarının yarısı esas alınır" şeklinde iken,

4008 Sayılı Kanunun 20. maddesiyle "344. maddenin 1-6 numaralı bentlerinde yazılı kaçakçılık suçlarını işleyenler hakkında 345. maddelerinde yazılı vergi cezalarından ayrı olarak 6 aydan 3 yıla kadar hapis cezası ile bu kadar müddet ticaret, sanat ve meslek icrasından mahrumiyete hükmolunur." şekline dönüştürülmüştür.

Kanun koyucu 4008 sayılı kanunla değişiklik yaparken vergi kaçakçılığına teşebbüs suçlarında paraya çevirme halinde bu cezanın ertelemeyeceği hususunda bir kural getirirken, vergi kaçakçılığı suçlarının paraya çevrilemeyeceği ya da ertelenemeyeceği hususunda bir kural koymamıştır.

"Vergi kaçakçılığının "eylem olarak "Vergi kaçakçılığına teşebbüs"ten daha ağır nitelikte olduğu ve daha ağır müeyyidelerle karşılanması gerektiğinin tartışılmasına dahi yer olmadığı düşünülmüştür.

4008 Sayılı Kanunla 213 sayılı kanunun 359. maddesinin 1. fıkrasında yapılan değişiklikle, aynı kanunun Anayasaya aykırı olduğu ileri sürülen 360. maddesinde hiç değişiklik yapılmasaydı bile mevcut durum aynen ortaya çıkacaktı. Başka bir ifade ile 213 sayılı Kanunun 360. maddesinin 2. fıkrası, 213 sayılı kanunun 359. maddesinde 4008 sayılı Kanunun 20. maddesiyle yapılan değişiklik sonucu Anayasanın eşitlik ilkesine aykırı hale gelmiştir.

Çok daha vahim olan vergi kaçakçılığı suçlarında hükmedilecek hürriyeti bağlayıcı ceza paraya çevrilirken cezanın 1 günlüğü 647 sayılı Kanunun 4. maddesindeki günlük en çok 10.000. lira üzerinden hesap edilirken, daha hafif nitelikteki vergi kaçakçılığına teşebbüs suçlarında başvuru tarihi itibarıyla 4008 sayılı kanun tümü itibarıyla günlük 2.086.875.- lira esas alınacaktır.

Başvuru tarihi itibarıyla 4008 sayılı Kanun tümüyle yürürlüğe girmiştir.

Esas Sayısı : 1995/21
Karar Sayısı : 1995/36

Bir örnek verilirse başvuru tarihi itibariyle vergi kaçakçılığı suçunu işleyen bir kimseye verilecek 6 ay hapis cezasının paraya çevrilmesinde 647 sayılı kanunun 4/1 maddesindeki en üst sınır olan günlük 10.000.- lira uygulanarak 1.800.000.-lira hükmedilebilecek iken vergi kaçakçılığına teşebbüs eden kimse hakkında hükmedilecek 3 ay hapis cezası zorunlu olarak 187.818.750.- liraya dönüştürülecektir.

Mahkememizin görmekte olduğu davadaki suç tarihi itibariyle ortaya çıkacak sonuç her iki suç için aynı oranda değişmekle birlikte miktar biraz daha az olacaktır. Başka bir ifade ile eşitsizlikte değişiklik olmayacaktır. Üstelik olayımızda uygulama yeri suç tarihi itibariyle bulunmamakla birlikte vergi kaçakçılığına teşebbüs suçları paraya çevrildiğinde erteleme de mümkün olmayacaktır.

Ceza hükümleri yönünden daha hafif nitelikte suçların daha hafif cezalarla, daha ağır suçların ise daha ağır cezalarla karşılanması Anayasamızın eşitlik kuralının bir gereği olmak lazımdır.

Belki kanun koyucu 4008 sayılı kanunla 213 sayılı kanunun 359. maddesinde değişiklik yaparken hürriyeti bağlayıcı cezanın paraya çevrilmesi hususunda bir hüküm getirmemek suretiyle, çevirmenin önüne geçmeyi düşünmüştür. Ancak paraya çevirmeye ilişkin 647 sayılı Kanunun genel nitelikteki 4. maddesi yürürlükte olduğu ve 213 sayılı Kanunun 359. maddesine bir yasaklama hükmü konulmadığı sürece mahkemelerin paraya çevirmeye hükmedilebilecekleri kuşkusuzdur.

Sonuç : 213 sayılı Kanun 4008 sayılı kanunla değiştirilirken Kanunun 359 ve 360. maddelerine getirilen hükümlerle daha ağır suça daha hafif ceza ve daha hafif suça daha ağır ceza öngörülmüş ve kanunun 359. maddesine getirilen değişiklikle 360. maddenin 2. fıkrası Anayasamızın 10. maddesindeki eşitlik kuralına aykırı bir şekle dönüşmüştür.

Bu nedenle 213 sayılı Kanunun değişik 360. maddesi 2. fıkrasının Anayasaya aykırılık nedeniyle iptali Yüksek Anayasa Mahkemesinin takdirlerine arz olunur.""